

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 30 stycznia 2025 r.
wniosku SSN Krzysztofa Staryka o wyłączenie go od rozpoznania sprawy o sygn.
akt II ZOW 75/22
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

postanowił:

**nie uwzględnić wniosku SSN Krzysztofa Staryka o jego
wyłączenie od rozpoznania sprawy o sygn. akt II ZOW 75/22.**

UZASADNIENIE

W dniu 19 listopada 2024 r. do Sądu Najwyższego – Izby Odpowiedzialności Zawodowej, Wydział II wpłynął wniosek SSN Krzysztofa Staryka z dnia 12 listopada 2024 r. o wyłączenie go od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZOW 75/22. W uzasadnieniu wniosku SSN Krzysztof Staryk wskazał, że w związku ze złożeniem w dniu 16 września 2024 r. powództwa o ustalenie, zarejestrowanego pod sygn. akt I ZPU 19/24, nie jest on uprawniony do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego, co według niego powoduje konieczność wyboru nowego sędziego do orzekania w tej Izbie Sądu Najwyższego z dniem uprawomocnienia się wyroku. Ponadto, SSN Krzysztof Staryk odniósł się do istotnych wątpliwości prawnych nie pozwalających mu na orzekanie w tej Izbie Sądu Najwyższego, które wskazał w ww. pozwie (dotyczące regulacji prawnych konstytuujących ustrój sądownictwa, w tym m.in. wskazał że nie

otrzymał pisemnego postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 2022 r. w sprawie wyznaczenia go do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej).

Dodatkowo zwrócił uwagę, że w listopadzie 2024 r. na skutek wyznaczenia w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej posiedzeń z jego udziałem w dwóch dniach, sumaryczna liczba dni z posiedzeniami sądowymi w tej Izbie oraz w jego Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jest o dwa, a w stosunku do niektórych sędziów jego Izby nawet o trzy dni większa, co stanowi dyskryminację intersekcyjną (z uwagi na wiek oraz na wyznaczenie do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej) bardzo utrudniającą właściwe przygotowanie się do rozpoznania spraw w jego Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony (art. 42 § 1 k.p.k.). Jeżeli sędzia uzna, że zachodzi przyczyna wyłączająca go z mocy art. 40 k.p.k. wyłącza się, składając oświadczenie na piśmie do akt, a na jego miejsce wstępuje inny sędzia (art. 42 § 2 k.p.k.). Wyłączenie z mocy prawa od udziału w sprawie następuje natomiast jedynie w sytuacji wystąpienia okoliczności określonych w art. 40 k.p.k.

Z kolei zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Przepis powyższy *expressis verbis* odwołuje się do uzasadnionej konkretnymi okolicznościami wątpliwości, która musi istnieć obiektywnie i poddawać się zewnętrznej weryfikacji oraz ocenie, także przez każdą rozsądnie oceniającą i niezaangażowaną w wynik postępowania osobę. Nie oznacza to jednak, że przyczynę wyłączenia sędziego będzie stanowił każdy nieuzasadniony konkretnymi okolicznościami brak zaufania, czy też okazywany przez stronę brak wiary w bezstronność sędziego, będący wynikiem jej wyłącznie subiektywnego odczucia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2012 r., III KK 214/11).

W dotychczasowym orzecznictwie konsekwentnie prezentowany jest pogląd, iż twierdzenie o bezstronności sędziego w danej sprawie, musi być wykazane i racjonalnie uzasadnione. Uzasadniona wątpliwość co do bezstronności sędziego zachodzi jedynie wówczas, gdy sędzia swój pogląd ujawnia przed rozpoznaniem sprawy lub w trakcie jej rozpoznawania, wyraźnie zmierzając w kierunku potwierdzenia swojej pierwotnej oceny sprawy, lub artykułuje swój stosunek do strony (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1985 r., V KRN 333/85; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1971 r., III KR 213/70; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2011 r., V KK 227/10; postanowienie Sądu Najwyższego z 24 dnia 2008 r., III KK 73/08).

Wątpliwości co do bezstronności w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. muszą wynikać z konkretnych sytuacji, faktów, związanych z osobą i zachowaniem sędziego, nie zaś z regulacji prawnych (które są podważane przez wnioskodawcę) konstytuujących ustrój sądownictwa. Nie sposób również zaakceptować sytuacji, w której instytucja z art. 41 § 1 k.p.k. byłaby wykorzystywana jako narzędzie kontroli procesu powołania na stanowisko sędziego, gdyż mogłoby to prowadzić do instrumentalnego wykorzystania art. 41 § 1 k.p.k. do celów, którym ten przepis nie służy, a zarazem do obejścia rozwiązań prawnych służących kontroli procesu nominacyjnego, istniejących w prawie publicznym. Wniosek o wyłączenie sędziego oparty o treść art. 41 § 1 k.p.k. dla swojej skuteczności musi wykazać na co najmniej duże prawdopodobieństwo, iż zachodzi związek funkcjonalny pomiędzy podnoszonymi okolicznościami uzasadniającymi wątpliwości co do bezstronności sędziego (które powinny mieć charakter rzeczywisty i obiektywny), a rozstrzygnięciem konkretnej sprawy. Z tych okoliczności powinno być możliwe logiczne wyciągnięcie wniosku o tym, że istnieje uzasadnione przekonanie o możliwości rozstrzygnięcia sprawy bez uzasadnionych podstaw na korzyść lub niekorzyść określonej strony (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 listopada 2023 r., sygn. akt II KK 7/23).

W ocenie Sądu Najwyższego żądanie SSN Krzysztofa Staryka nie spełnia powyższych kryteriów, zaś sama argumentacja wniosku nie zawiera żadnych okoliczności, które uzasadniałyby jego wyłączenie od rozpoznania sprawy o sygn. akt II ZOW 75/22. Autor wniosku nie wykazał, aby był w jakikolwiek sposób

uprzedzony do stron postępowania ww. sprawie. Z podanych przez niego okoliczności w postaci wątpliwości prawnych związanych z jego orzekaniem w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej oraz wniesionym w związku z tym powództwem, a także w postaci nadmiernego obciążenie obowiązkami orzecznictwymi w dwóch izbach Sądu Najwyższego, nie jest możliwe logiczne wyciągnięcie wniosku o tym, że istnieje uzasadnione przekonanie o możliwości rozstrzygnięcia sprawy o sygn. akt II ZOW 75/22 bez uzasadnionych podstaw na korzyść lub niekorzyść określonej strony przez sędziego SN Krzysztofa Staryka.

Mając na względzie powyższe Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[a.ł.]